

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-1-17 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-17/318-136
Karar Tarihi : 08.05.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Tuğçe KOYUNCU, Başak ARSLAN, Muhammed Safa UYGUR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : İs-Mur Yapı Taah. Taş. Gıda Yemek Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti.
Atatürk Cad. No:170 Kat:2 Afşin/Kahramanmaraş

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.
Fatih Mah. Yakacık Cad. No:24 Ortadağ Sancaktepe/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hareket ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; İS-MUR Yapı Taah. Taş. Gıda Yemek Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti. (İS-MUR)'nin Gaziosmanpaşa Mahallesi, Tanır Yolu, 226 ada, 50 parselde kayıtlı taşınmazda yer alan akaryakıt istasyonunun işletmesini devir aldığı, söz konusu taşınmaz üzerinde 2006 yılında Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş. (STARPET) lehine intifa hakkı tesis edildiği, üzerinde akaryakıt istasyonu işletilen taşınmazın intifa hakkının beş yıl süre ile sınırlandırılması gerektiği, intifayı kaldırması talebiyle STARPET'e ihtarname gönderildiği, ancak STARPET'in konuyla ilgili hiçbir adım atmadığı ifade edilerek, STARPET hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 17.02.2014 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 18.03.2014 tarih ve 2014-1-17/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 03.04.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya ilişkin karar uyarınca düzenlenen 30.04.2014 tarih ve 2014-1-17/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- STARPET ile başvuruya konu istasyona ilişkin olarak, önce Fatih ASLAN ardından İS-MUR arasında imzalanan bayilik sözleşmeleri ve malik Selahattin AKÇALI tarafından tesis edilen 29.03.2006 tarihli intifa hakkından oluşan dikey anlaşmanın, 01.03.2014 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlandığı,

- 01.03.2014 tarihinden itibaren dikey anlaşmanın istisna hükmü kapsamında çıktığı ve intifa hakkı bitiş tarihi olan 29.03.2016 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı,

- Bu nedenle başvuru konusu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem tesisine gerek bulunmadığı, şikâyetin reddedilmesi gerektiği görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(5) Dosya konusuna ilişkin olarak bilgi isteme yazısına cevaben STARPET tarafından gönderilen yazıda özetle;

- Bahse konu istasyon üzerinde 29.03.2006 tarihinde taşınmaz maliki Selahattin AKÇALI tarafından STARPET lehine 10 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,

14-17/318-136

- Malik ile dikey ilişkiye konu olacak bir akaryakıt bayilik sözleşmesi imzalanmadığı, taşınmaz maliki ile hiçbir bağlantısı olmayan Fatih ASLAN ile 08.12.2004 tarihinde akaryakıt bayilik sözleşmesi imzalandığı,
- Fatih ASLAN ile STARPET arasındaki akaryakıt bayilik sözleşmesinin 31.01.2014 tarihinde karşılıklı olarak sonlandırıldığı ve İS-MUR ile STARPET arasında 01.03.2014 tarihinde bayilik sözleşmesi imzalandığı,
- Dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde yer alan istisna hükmüne uygun olduğu,

ifade edilerek şikayetin reddi talep edilmiştir.

- (6) Dosya mevcudu bilgi ve belgeler incelendiğinde; bahse konu istasyon üzerinde STARPET ile işletici Fatih ASLAN arasında 08.12.2004 tarihinde 08.12.2009 tarihine kadar geçerli bir bayilik sözleşmesi imzalandığı, istasyon üzerinde malik Selahattin AKÇALI tarafından STARPET lehine 29.03.2006 tarihinde 10 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu bayilik sözleşmesinde, STARPET lehine taşınmaz üzerinde tesis edilecek intifa hakkından bahsedilmekte ve sözleşmenin feshi halinde anılan intifa hakkına dayanarak istasyonun STARPET'e teslim edileceği belirtilmektedir.
- (7) Diğer yandan, STARPET ile Fatih ASLAN arasındaki bayilik sözleşmesinin 31.01.2014 tarihinde feshedildiği, dosya konusu akaryakıt istasyonunun İS-MUR tarafından devralındığı ve 01.03.2014 tarihinde İS-MUR ile STARPET arasında iki yıl süreli bir bayilik sözleşmesi imzalandığı anlaşılmaktadır.
- (8) Kurulumuzun akaryakıt sektöründe dağıtım şirketleri ile bayileri arasında yapılan dikey anlaşmalara ilişkin olarak daha önce almış olduğu kararlar uyarınca, intifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzer etkiye sahip sözleşmeler, bayi üzerindeki rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen beş yıllık üst sınırı fiili olarak aşmasına neden olmaktadır. Bu bakımdan bayilik sözleşmeleri ve bunlarla bağlantılı intifa, kira gibi sözleşmelerin, aralarındaki hukuki ve iktisadi ilişki nedeniyle tek bir anlaşma olarak 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygunluklarının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, Kurulumuzun yerleşik kararları uyarınca, 18.09.2005 tarihinden önce yapılan ve bu tarih itibarıyla kalan süresi beş yılı aşan dikey anlaşmaların, 18.09.2010 tarihinde kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma olanağı bulunmaktadır. 18.09.2005 tarihinden sonra yapılan dikey anlaşmalar ise yapıldıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen grup muafiyeti kapsamındadır.
- (9) Beş yıllık rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak, taraflar arasında süregelen rekabet yasağına dayalı dikey ilişkiye başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarih esas alınacaktır. STARPET ile Fatih ASLAN arasındaki 08.12.2004 tarihli bayilik sözleşmesi ve onunla bağlantılı olarak malik Selahattin AKÇALI tarafından 29.03.2006 tarihinde tesis edilen 10 yıl süreli intifa hakkı 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında tek bir dikey anlaşma şeklinde değerlendirilerek, Kanun'un aynı maddesine ve 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygunluklarının incelenmesi gerekmektedir.
- (10) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüğüne veya bu yükümlülüğün anlaşmanın asli bir parçası olduğu hallerde anlaşmanın tamamına yönelik olarak getirilen beş yıllık grup muafiyeti sınırına ilişkin olarak bir istisnai durum düzenlenmiştir. Söz konusu hüküm, *"Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir aynı veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdüreceyse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar."* şeklindedir.

14-17/318-136

- (11) Dolayısıyla, bir anlaşmanın istisna kapsamında değerlendirilebilmesi için dağıtım şirketinin (sağlayıcı) ilgili akaryakıt istasyonuna ilişkin aynı veya şahsi hakkını doğrudan malikten alması ve daha sonra bu istasyonu malik ile bağlantısı olmayan başka bir şahsa işletmesi şartı aranmaktadır. Bu çerçevede bir dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde öngörülen istisna hükmünde kabul edilebilmesi için, malik(ler) ile işletici arasında herhangi bir hukuki veya iktisadi bağlantının bulunmaması gerekmektedir.
- (12) Önaraştırma aşamasında taşınmaz maliki Selahattin AKÇALI ile işletici Fatih ASLAN arasında 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde zikredilen türden bir bağlantının bulunup bulunmadığı taraflara sorulmuş ve malik ile işletici arasında bir kira sözleşmesi veya bu kişiler arasında hissedarlık ya da akrabalık ilişkisinin bulunmadığı ifade edilmiştir. Bu çerçevede, dosya konusu dikey anlaşmanın 01.03.2014 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlandığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, İS-MUR ve STARPET arasında intifa hakkının kalan iki yıllık süresine tekabül edecek şekilde 01.03.2014 tarihinde yeni bir bayilik ilişkisi kurulduğu görülmektedir. Ancak malik ile yeni işletici İS-MUR arasında 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde zikredilen türden bağlantıya delalet edebilecek 10.01.2014 tarihli bir kira ilişkisinin bulunduğu, bu nedenle söz konusu tesisin İS-MUR'a devredilmesi ile birlikte dikey anlaşmanın istisna hükmü kapsamından çıktığı değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda, ilgili dikey anlaşma intifa hakkı bitiş tarihi olan 29.03.2016 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanmaktadır.
- (13) Yukarıda açıklanan nedenlerle, başvuru konusu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem tesisine gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (14) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- 1- Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş. ile başvuruya konu istasyona ilişkin olarak, önce Fatih ASLAN ardından İS-Mur yapı Taah. Taş. Gıda Yemek Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanan bayilik sözleşmeleri ve malik Selahattin AKÇALI tarafından tesis edilen 29.03.2006 tarihli intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin, 01.03.2014 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5(a) maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlandığına,
 - 2- 01.03.2014 tarihinden itibaren ise bahse konu dikey ilişkinin, istisna hükmünden yararlanmadığına, ancak tesis edilen intifa hakkı süresinin sona erdiği 29.03.2016 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
 - 3- Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.